

Rælingen kommune
postmottak@ralingen.kommune.no
Saksnummer 2021/955

Oslo, 24. mai 2022

Offentlig ettersyn av detaljreguleringsplan i Brudalen - Uttalelse fra Østmarkas Venner

Sammendrag

Østmarkas Venner (ØV) har med forferdelse mottatt Rælingen kommunes detaljreguleringsplan for Brudalen i Østmarka. Fra en plan om en beskjedne turvei i 2014 har vi nå fått en plan som omfatter et meget stort veiinngrep med anleggelse av en skogsbilvei klasse 3 på inntil 7 meter med møte- og velteplasser, samt to snuplasser for tømmerbiler. Dessuten inneholder planen bygging av en 5 meter høy og 72 meter bred dam som vil demme opp et idyllisk myrtjern og myra rundt, som er en sterkt truet naturtype som er på rødlista.

ØV går sterkt imot at kommunen, etter at ny kartlegging dokumenterer at myra rundt Fjerdingbyputten har meget stor verdi, opprettholder planen om å demme opp tjernet og myra rundt og dermed rasere en sterkt truet naturtype som er på rødlista. Vi bemerker for øvrig at Fjerdingbyputten og myra ligger godt innenfor markagrensa. Å anlegge en 72 meter lang og 5 meter høy dam for noe som nærmest må karakteriseres som industriell kunstsnøproduksjon strider mot byggeforbudet i markaloven § 5. ØV mener at kommunen må finne andre vannkilder til snøproduksjonen i Marikollen.

ØV går også sterkt imot anleggelse av skogsbilvei med tilhørende møte/velte- og snuplasser. Veien innebærer et meget stort inngrep i en trang og nesten intakt dal som dessuten ligger tett inntil Ramstadslottet naturreservat. Bygging av vei med en slik bredde vil føre til fjerning av så og si all kantvegetasjon langs bekken, samtidig som kommunen dessuten planlegger å flytte bekken til nytt bekkeløp på store deler av strekningen.

Vi kan ikke se at det foreligger godkjenning fra alle grunneiere til inngrepet. Kommunen har ikke sørget for å:

- søke om tiltaket etter forskrift om planlegging og godkjenning av veier for landbruksformål*
- få tillatelse etter vannressurslovens § 11 for å fjerne all kantvegetasjon langs Brudalsbekken*
- få tillatelse etter forskrift om fysiske tiltak i vassdrag for å legge store deler av bekken i et nytt løp*

1 Innledning

Vi viser til kommunens brev datert 5. april 2022 med invitasjon til uttalelse til detaljreguleringsplan i Brudalen. Hensikten med reguleringsplanen er å oppgradere dagens turvei/driftsvei i Brudalen til skogsbilvei fra Marikollen til Ramstadsjøen. Veien skal fungere som turvei om sommeren, skiløype i vinterhalvåret, og benyttes til tømmertransport i perioder. Planen skal også tilrettelegge for vanntilførsel til snøproduksjonsanlegg til Marikollen idrettspark. Dette innebærer oppdemming av Fjerdingbyputten og etablering av vannledning i Brudalsvegen fra idrettsparken til Fjerdingbydammen. Planområdet strekker seg fra Fjerdingbydammen til Ramstadsjøen og er på ca. 121 dekar. Deler av planområdet ligger innenfor Ramstadslottet naturreservat.

Dette har vært en krevende planprosess som startet i 2014 med planer om en enkel turvei, og med stadig nye høringer og delhøringer fram til en detaljreguleringsplan nå foreligger. ØV har sendt en rekke innspill og deltatt på møter, men ikke på noe punkt er vi hørt.

2 Om Østmarkas Venner

Østmarkas Venner (ØV) har vel 4200 medlemmer i alle de fem Østmarka-kommunene og omegn. ØV har som formål å bidra til å bevare Østmarka som natur- og friluftsområde for dagens og kommende generasjoner. ØV skal blant annet arbeide for å bevare markagrensa og ta vare på Markas innhold, ved å hindre tekniske inngrep som forringer Østmarka som naturområde. Vi arbeider også for å sikre det enkle friluftslivet og unngå motorisert og støyende aktivitet i Marka. ØV foreslo i 2012 at deler av Østmarka skal bli nasjonalpark.

3 Østmarkas betydning

Marka er fra et folkehelseperspektiv av uvurderlig verdi og gir muligheter for friluftsliv, fysisk aktivitet og rekreasjon for befolkningen i alle randkommunene. Selv om markaloven i gitte situasjoner åpner for både inngrep (i forbindelse med infrastruktur og skogbruk) og tilrettelegging for friluftsliv, mener vi det hviler et tungt felles ansvar på kommunale myndigheter til å ivareta Marka for kommende generasjoner. Hjemlene til å foreta inngrep må ikke benyttes på en slik måte at Marka gradvis bygges ned og utarmes, slik at naturmangfold og naturområder går tapt og Markas verdi forringes for kommende generasjoner.

Det er viktig at kommunene rundt Østmarka er seg bevisst at Østmarka er et nokså lite skogsområde. Østmarka skiller seg fra nesten alle andre naturområder i landet, ved at den er omringet av "presskommuner" på alle kanter. Disse kommunene opplever en eksplosjonsartet befolkningsutvikling. Nærmere en million mennesker har i dag Østmarka som potensielt friluftslivsområde. Store deler av denne befolkningen bor tett, og andelen blokkbebyggelse øker. Dette gjør friluftslivsområdene desto mer verdifulle, samtidig som Østmarka er utsatt for en "bit for bit"-utbygging etter press fra både nasjonale og lokale myndigheter. Vi mener at kommunene rundt Marka må gjøre sitt aller ytterste for å bevare naturen i Marka. Utgangspunktet bør være at Marka er en "ferdig tilrettelagt" arena for rekreasjon og naturopplevelser.

Nærturterrenget er av særlig viktighet i områder hvor store deler av befolkningen bor bymessig. De bynære Marka-områdene gir mulighet for rekreasjon og fysisk aktivitet for store deler av befolkningen i en hektisk hverdag. I flere av randkommunene til Østmarka, satses det bevisst på at flest mulig innbyggere skal sikres enkel tilgang til Marka. Vi ser samtidig en stor oppblomstring av det enkle, uorganiserte friluftslivet, særlig blant yngre mennesker. Mens den organiserte idretten ivrer for høy grad av tilrettelegging og tekniske

inngrep, kjennetegnes det enkle, uorganiserte friluftslivet av motsatt behov. Flere søker seg til områder med lite tilrettelegging.

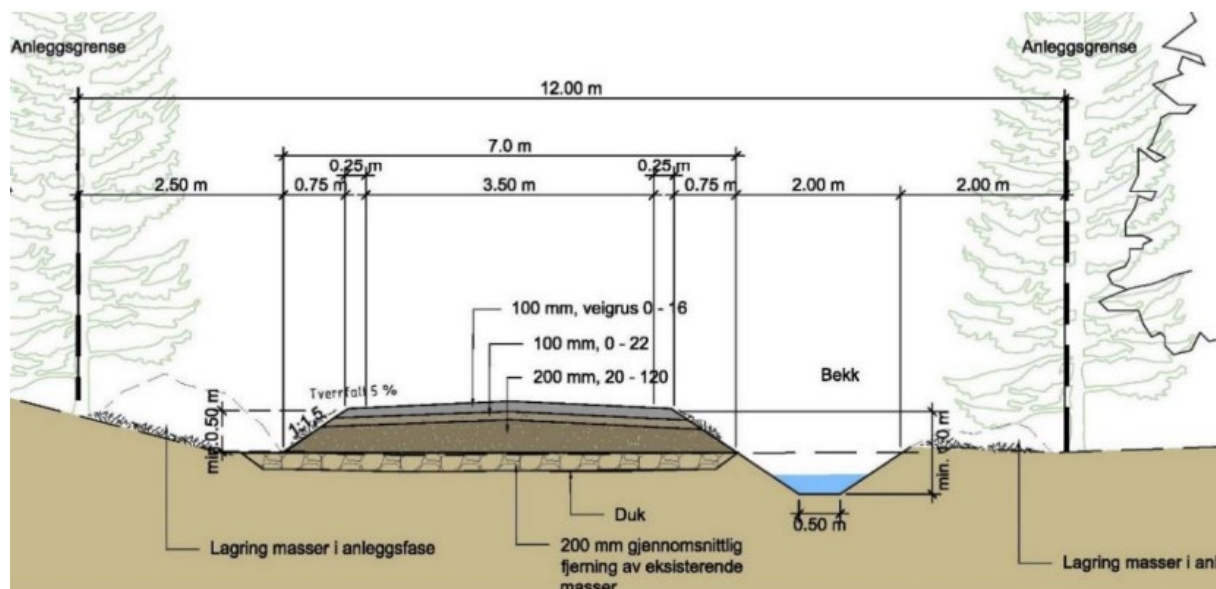
Vi står dermed i en utvikling hvor klattutbygging fører til at intakt natur uten tekniske inngrep/tilrettelegging blir sjeldnere i pressområdene rundt Østmarka, mens etterspørselen etter slike områder er stigende. Områder med "intakt natur" kan i regional sammenheng best beskrives som "rødlistet". Rælingen har imidlertid fortsatt områder som er uten tekniske inngrep/tilrettelegging som gir mulighet til opplevelser som mer tilrettelagte områder ikke gir. Dette gjelder i særlig grad områdene i og rundt reservatene. Vi mener at kommunene som forvalter disse helt unike områdene på vegne av befolkningen, bør føle et særlig ansvar for ikke å forringe verdiene reservatene og områdene rundt representerer for kommende generasjoner. Vårt bestemte inntrykk er også at dagens brukere av Marka anerkjenner og setter pris på de særegne opplevelsene disse områdene byr på. Reservatenes og naturskogens urørte preg gir "magi" og tiltrekningskraft som er av uvurderlig betydning for folkehelsen.

4 Brudalsvegen

4.1 Beskrivelse fra planen

Etter planen skal Brudalsvegen bygges tilsvarende minimumskravet for landbruksvei klasse 3. Det innebærer en veibredde på 4 meter inkludert skulder. I henhold til figur 25 i planen vil det i tillegg komme en veiskråning på 0,75 meter på hver side. Det vil si at veiens inngrepsbredde blir på 6,5 meter (på figur 25 er den angitt til 7 meter).

Veien skal ha grøft på begge sider på henholdsvis 0,5 og 1 meter dypde. Bredde og dypde på grøftene vil variere etter terrenget og er ikke nærmere angitt. På begge sider av veien er det dessuten en anleggssone på henholdsvis 2,5 og 2 meter, hvor det skal lagres masser i anleggsperioden. I henhold til figur 25 vil den totale bredden på anleggssonen bli på 12 meter.

I henhold til kravet skal det være breddeutvidelser i fyllinger høyere enn 2 meter og i svinger der kurveradius er mindre enn 60 meter. Det betyr at skogsbilveien får breddeutvidelser for store deler av strekningen ved Fjerdingsbydammen slik at veien der blir inntil 7 meter bred, og

et annet sted blir bredden inntil 5 meter. Det etableres tre møte- og velteplasser som hver skal ha en utstrekning på 14 x 50 meter (dvs. 0,7 mål). Det skal dessuten etableres to snuplasser, en midt i veistrekkingen og en i enden av veien inne ved Ramstadsjøen.

Veien skal etableres med tosidige grøfter og disse vil få større dimensjoner enn i dag. Det vises til overvannsplan vedlegg 8, som kun er et detaljkart uten tekst. I selve planen framgår det at bekken stedvis legges i nytt bekkeløp. Vedlegg 8 tyder på at det gjelder om lag halve strekningen.

4.2 Østmarkas Venners anmerkninger til veiplanen

Behovet for turvei

Rælingen er en kommune i vekst og Østmarka er av stor betydning for Rælingens innbyggere. Mange flytter til Rælingen på grunn av nærheten til naturen i Østmarka og det Marka betyr for rekreasjon og friluftsliv. En enkel oppgradering av turveien fra Marikollen til Ramstadsjøen vil øke tilgjengeligheten til dette flotte og særegne området for mange grupper av markabrukere. Da planen om en beskjedne turvei med et jamt toppdekke ment for turbruk og ski ble lansert, gikk ØV derfor inn for dette.

En utbedring av Brudalsvegen for disse formålene kan gjøres forholdsvis enkelt, uten store terrengendringer og inngrep. En skånsom oppfylling av veien vil i all hovedsak tilfredsstille behovet for å gjøre veien mer tilgjengelig for ulike brukergrupper og ulike behov. Det vil med en beskjedne oppgradering for eksempel kunne kjøres løypemaskin ved moderate snøforhold, og det vil kunne trilles med barnevogn og sykles. En beskjedne oppgradering vil heller ikke komme i konflikt med hensynene som bør ivaretas i grenseområdet til Ramstadslottet naturreservat. Et slikt tiltak vil ikke ha store miljøkonsekvenser verken på landskap eller natur. Vi er således ikke imot at eksisterende adkomst til Ramstadsjøen gis en enkel oppgradering. Planen som nå presenteres er imidlertid av en helt annen dimensjon, og vi går sterkt imot planen.

Skogsbilvei klasse 3

ØV viser til tidligere uttalelser til saken i brev og møte med kommunen. Der har vi gitt tydelig uttrykk for at vi ikke støtter planer om å etablere en skogsbilvei, fordi det medfører omfattende inngrep i Brudalen på grunn av dimensjoneringen av veien med oppbygging, skjæringer og bredde med tilhørende velteplasser, møteplasser og snuplasser for store vogntog.

Vi ser derfor med dyp bekymring på at Rælingen kommune i reguleringsplanen ikke legger opp til en forsiktig oppgradering av eksisterende ferdssåre, men tvert imot planlegger å bygge en skogsbilvei i klasse 3 i den trange og nesten uberørte Brudalen, og kloss opp i Ramstadslottet naturreservat hvor det også forutsettes dispensasjon fra vernebestemmelsene. Inngrepets bredde er totalt 12 meter hvorav veien med skråning er på hele 7 meter. Resten av inngrepet er grøfter/bekk og steder på begge sider for lagring av masser. Dimensjoneringen av veien med oppbygging, skjæringer og bredde med tilhørende velteplasser, møteplasser og snuplasser for store vogntog vil utvilsomt endre området karakter totalt. Et slikt inngrep vil innebære omfattende endringer i hele Brudalen. Inngrepet vil også påvirke opplevelsen av naturreservatet på en svært negativ måte, idet randsonen til reservatet vil fremstå med betydelige tekniske inngrep, i motsetning til dagens innfallsport. Vi bemerker at reguleringsplanen står i grell kontrast til det opprinnelige forslaget om en beskjedne grusvei ment for

turbruk og ski. I møte med kommunen i januar 2020 og vårt høringssvar i 2021 uttalte vi følgende:

ØV har dårlig erfaring med heving av veier og tilkjørte masser, og vi ønsker heller sprenging der det er trangt i stedet for å benytte tilkjørte masser for å heve veien. Vi ønsker også heller spetting og utjevning av eksisterende vei framfor ny, oppfylt veikropp. Det vil redusere behovet for heving og tilkjørte masser. Totalt vil det være større områder som berøres ved fylling enn ved sprenging, og ØV ønsker derfor at veien holdes på dagens høyde. ØV ønsker også at gruspartiet på veien smales inn til fordel for mer gress i kantene.

Nærmere om skogbrukets reelle behov

Skogsdrift, herunder infrastruktur, er unntatt fra markalovens byggeforbud og det kan på visse vilkår gis støtte til bygging av driftsvei. En forutsetning er imidlertid at det foreligger et identifisert behov for å bygge veien for dette konkrete formålet, og at veien skal være samfunnsøkonomisk lønnsom og utløsende for uttak av tømmer.

I forskrift om planlegging og godkjenning av skogsveier står det i § 1:

Formålet med denne forskriften er å sikre at planlegging og bygging av landbruksveier skjer på en måte som skal gi landbruksfaglige helhetsløsninger. Det skal samtidig legges vekt på hensynet til miljøverdier som naturmangfold, landskap, kulturminner og friluftsliv, hensynet til fare for flom, erosjon og løsmasseskred, samt andre interesser som blir berørt av veiframføringen.

ØV bemerker at det må anses som selvsagt at offentlige myndigheter er lojale mot ethvert lovverk som skal ivareta samfunnsinteresser, for eksempel markaloven og reglene om skogsdrift mv. Det ville være oppsiktsvekkende om kommunen som forvaltningsmyndighet for markaloven, søkte om å bygge en skogsbilvei klasse 3, uten at det forelå et dokumentert legalt behov. ØV har imidlertid så langt ikke sett at det foreligger dokumentasjon som gjør rede for hogstplaner og potensielt avvirkningsvolum som sogner til veien. Dette skal inngå som vurderingsgrunnlag når det skal etableres en skogsbilvei klasse 3 med statsbidrag slik som beskrevet i planforslaget (jfr. normaler for skogsveier på skogkurs.no).

Siden veien dimensjoneres for skogbruk, må det legges fram en skogbruks- og landbruksfaglig vurdering som begrunnelse for å etablere en så omfattende vei. Dette har ØV så langt ikke sett. Vi har flere ganger etterlyst grunnlaget for å bygge en skogsbilvei og vi kan verken se at grunneierne har søkt om dette, eller at det på annen måte er gjort rede for behovet.

I detaljreguleringsplanen er ikke søknad etter forskrift om planlegging og godkjenning av veier for landbruksformål, omtalt eller redegjort for. Vi har ikke fått en slik søknad på høring fra Landbrukskontoret. Vi etterlyser en samfunnsøkonomisk vurdering av bygging av skogsbilveien, og vi etterlyser også en finansieringsplan for veien, se avsnitt 6.2.

Fylkesmannens dispensasjon fra forskrift om Ramstadslottet naturreservat

Fylkesmannen i Oslo og Akershus ga i 2019 dispensasjon fra forskriften for Ramstadslottet naturreservat om å oppgradere Brudalsvegen. Det settes flere krav i dispensasjonen, blant annet skal det ikke tilføres masser som inneholder forurensning hverken av fysisk eller biologisk karakter, ei heller fremmede arter. Da Brudalsvegen ligger nært inntil Ramstadslottet naturreservat, forutsetter ØV at kommunen legger til grunn at dette vil gjelde for hele strekningen. Videre skriver Fylkesmannen at det er viktig at det ved den nye veien settes opp en bom for å forhindre uønsket motorisert ferdsel videre innover i naturreservatet, og at det skal etterstrebtes å opprettholde bekken som renner langs veien, både med tanke på naturverdier og naturopplevelser. ØV kan ikke se at kommunen har fulgt opp dette godt nok i detaljreguleringen, se også egne merknader angående bekken og kantvegetasjon..

I Statsforvalterens forventningsbrev til kommunene i 2022 er det gitt følgende føringer for masseforvaltning: *For kommunene som er omfattet av markaloven minner vi om at det er svært strenge rammer for hvilke tiltak som kan tillates innenfor marka.*

Slik planen nå foreligger, vil det måtte transporteres enorme mengder masser inn i Marka for å bygge veien. Kommunen vil måtte redegjøre nøye for alt mottak av masser som transporteres inn i marka, herunder også for de økonomiske forholdene knyttet til slikt mottak.

Lyssetting av Brudalsvegen

Etter reguleringsplanen vil det bli tillatt å lyssette deler av Brudalsvegen fram til Olaputten og stien/driftsveien mot Åmotdammen. ØV mener at dette inngrepet er unødvendig og gammeldags. Vi bemerker at behovet for lyssetting av turløyper er sterkt redusert fordi dagens standard på hodelykter gjør denne typen omfattende og kostbare inngrep overflødig. Samtidig er det stadig mer fokus på lysforurensning som en kilde til redusert kvalitet på natur- og friluftsopplevelser. Vi kan ikke se at det er gjort rede for problemstillingen i detaljreguleringen og mener for øvrig at kommunen ved å lyssette veien er farlig nær å rygge inn i fremtiden.

Om fysiske inngrep i Brudalsbekken og fjerning av kantvegetasjon

Inngrep i bekken som renner fra sør langs Brudalen til Fjerdingbyputten er i planen kamouflert i kapittel 7.3 Klimatilpasning, hvor dammens fortreffelighet for å dempe flommer blir framhevet. Videre står det at veien skal etableres med tosidige grøfter og at disse vil få større dimensjoner enn i dag. Det vises til overvannsplan (vedlegg 8) som kun er et detaljkart uten tekst. I selve planen framgår det at bekken stedvis legges i nytt bekkeløp. Vedlegg 8 tyder på at det gjelder om lag halve strekningen.

Det framkommer ikke av planen at dette er et fysisk inngrep som må behandles av Statsforvalteren etter forskrift om fysiske tiltak i vassdrag, som er beskrevet her: <https://www.statsforvalteren.no/oslo-og-viken/miljo-og-klima/forurensning/fysiske-tiltak-i-vassdrag/>. Vi kan heller ikke se at kommunen har søkt om tillatelse til dette inngrepet.

Bygging av veien og omlegging av bekken vil også medføre fjerning av all kantvegetasjon på begge sider av bekken. All vegetasjon blir fjernet i 12 meters bredde som tilsvarer anleggs-sonen. Hovedregelen er at dette krever dispensasjon fra vannressursloven § 11. Vi kan ikke se at kommunen har søkt Statsforvalteren om dispensasjon til å fjerne kantvegetasjonen. Vi minner også om at vassdraget er vernet i verneplan 4 da det tilhører Oslomarkvassdragene, og

således gjelder rikspolitiske retningslinjer for verna vassdrag:
<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/1994-11-10-1001>.

Dette framkommer ikke av detaljreguleringsplanen. Vi minner om at flere av disse forholdene allerede ble påpekt av NVE i brev til kommunen i 2014:

NVE mener i prinsippet at bekker bør være åpne, og følge sine naturlige løp. Åpne bekker har verdi for biologisk mangfold, naturopplevelse og som landskapselement, og gir mindre fare for flomskader enn lukkede bekker. Nye brukere, kulverter og stikkrenner må dimensjoneres tilstrekkelig, dvs. de må kunne ta unna en 200-års flom + sikkerhetsmargin. Vi vil også påpeke viktigheten av at eksisterende kantvegetasjon tas vare på (jf. vannressurslovens § 11).

5 Oppdemming av Fjerdingbyputten og myrområdet rundt

5.1 Fjerdingbyputten med myrområdet

Da saken om vannuttak til snøproduksjon var på høring i 2018 var den basert på kartlegging etter DN-håndbok 13. Da ble dammen og myra rundt registrert som viktig med få sjeldne arter, men med stort artsmangfold. Ved ny kartlegging i 2021 etter NiN2-systemet og Miljødirektoratets kartleggingsinstruks er myra vurdert å ha «sterkt intermediære og litt kalkrike myrflater» og har endret naturtype til «rik åpen sørlig jordvannsmyr». Dette er en sterkt truet naturtype satt til «høy kvalitet» som etter instruks vil tilsi «svært stor verdi eller høyeste forvaltningsprioritet». Myras kvalitet er «god» da det ikke er tegn til grøfting og samlet kvalitet er satt til «høy». Naturtypen er på Rødlista.

Siden NiN-systemet ikke er ferdig utviklet for ferskvann gjelder kartleggingen fra 2015 fortsatt for selve vannflaten. Den er vurdert som viktig med «middels verdi og forvaltningsprioritet». Kommunen skriver videre at det er rimelig å anta at området inngår i funksjonsområdet til en rekke ulike arter; vilt, fugler og andre artsgrupper.

I nordenden av Fjerdingbyputten er det planlagt en demning på 4,9 meter og en total lengde på 71 meter. Den vil demme opp vannspeilet og hele myrområdet slik at vannspeilet blir mer enn ti ganger så stort. I følge Biofokus 2015 vil et slikt tiltak i sin helhet ødelegge naturtypen «inkludert myrområder, vann med fisk og amfibier, en intakt gytebekk og tilhørende sumpskogspartier.». Omfanget er med andre ord stort og negativt for denne lokaliteten om dette alternativet velges. Kommunen oppsummerer konsekvensen for naturmangfold i reguleringsplanens kap. 9.14.

Konsekvensene er av firma Naturrestaurering i 2021 vurdert til «svært stor negativ konsekvens» ved gjennomføring av tiltaket, både med og uten avbøtende tiltak.

5.2 Våre anmerkninger til oppdemming av Fjerdingbyputten og myrområdet

Etter at saken knyttet til kommunens søknad til NVE om konsesjon for uttak av vann til snøproduksjon var på høring i 2018, har det kommet svært viktige og nye opplysninger i saken. Ny kartlegging av myra som blir totalt ødelagt av tiltaket, har ført til at den har endret naturtype til «rik åpen sørlig jordvannsmyr». Dette er en sterkt truet (EN) naturtype satt til «høy kvalitet» som etter instruks vil tilsi «svært stor verdi eller høyeste forvaltningsprioritet». Vi mener at det forandrer hele sakens alvor sammenlignet med tidligere kartlegging. ØV er skuffet og sjokkert over at Rælingen kommune med viten og vilje

planlegger å ødelegge en naturtype som er sterkt truet og rødlistet. Vi mener at kommunen må legge vekk planen om oppdemming og finne andre vannkilder til snøproduksjon, og da selvsagt utenfor Marka.

Fjerdingsbyputten som etter forslaget skal utvikles til en dam med vannmagasin for kunstsneøproduksjon og som badeanlegg, er i dag en naturtype med rikt dyre- og planteliv. I kartleggingen fra 2021 finner vi følgende beskrivelse, se faktaboks:

Rikt biologisk mangfold og sterkt truet naturtype

«Myra rundt dammen er, basert på tilstedeværelse av kalkindikatorer som myrsauløk, etter NiN2 vurdert til å være «sterkt intermediære og litt kalkrike myrflater». Fjerdingsbydammen ligger i sørboreal sone (Artsdatabanken 2021), og myra vil i henhold til Miljødirektoratets instruks for utvalgskartlegging tilsvare en «rik åpen sørlig jordvannsmyr», som er en sterkt truet (EN) naturtype (Miljødirektoratet 2021b). Denne naturtypen kom på rødlista først i 2018 (Øien m.fl. 2018). Langs bekken som løper inn i Fjerdingsbydammen er det stedvis antydning til rik gransumpskog (sterkt truet, EN), men grandominansen er stedvis og for lite sammenhengende til å bli kategorisert som en naturtype i henhold til Miljødirektoratets instruks. Planlagt kantsone etter Figur 2 er altså av disse to nevnte naturtypene. Av dyreliv på land ble det like ved Fjerdingsbydammen observert bl.a. hekkende skogsnipe, firfisle, felte trær og andre sportegn av bever, og spor av rådyr og elg. Basert på naturforhold og forstyrrelsesbilde er det rimelig å anta at myr- og skogområdene i aktuelt område inngår i funksjonsområdet til en rekke ulike arter vilt, fugl og andre artsgrupper. Den nær truede (NT) sommerfuglen svartflekksmyger ble registrert på lokaliteten i 2015 (Artsdatabanken & GBIF-Norge 2021; Blindheim m.fl. 2015).»

Statlig sikra friluftsområde på sikt?

Rælingen kommune vil ødelegge en svært viktig naturtype for å bygge en «badedam» og et anlegg for vannuttak til produksjon av kunstsneø. Samtidig legger kommunen opp til å få innlemmet området som et statlig sikra friluftsområde, som medfører statlig tilskudd til forvaltning og vedlikehold.

For ØV fremstår det som noe av et paradoks at kommunen vil ødelegge natur som staten har vurdert som svært viktig og truet, for deretter å søke om statlige midler for å skjøtte det ødelagte naturområdet ut fra andre hensyn staten også ønsker å ivareta. Vi mener kommunen bør tenke over om de opptrer lojalt i forhold til regelverkets intensjon og formål.

Vi bemerker for øvrig at Fjerdingsbyputten og myra ligger godt innenfor markagrensa. Å anlegge en 71 meter lang og 5 meter høy dam for noe som nærmest må karakteriseres som industriell kunstsneøproduksjon strider mot byggeforbudet i markaloven § 5. ØV bemerker at et damanlegg til kunstsneøproduksjon ikke er et idrettsanlegg. Unntaksbestemmelsen for idrettsanlegg som kan innpasses innenfor lovens formål jf. markaloven §7 kommer dermed ikke til anvendelse. Tvert imot er dette et stort anlegg eller en endring som omfattes av forbudet i § 5. Vi mener på denne bakgrunn at det allerede av den grunn er utelukket å anlegge et damanlegg for kunstsneøproduksjon i sterkt truet natur innenfor markagrensa.

Om bruken av dammen som badeplass og friluftsområde

Det framgår ikke av reguleringsplanen at når snøproduksjonen opphører på våren, vil dammen være halvtom og framstå som et krater med lite tiltalende gjørme. Hvorvidt dammen fylles opp igjen i løpet av våren vil avhenge av snømengder i nedbørfeltet oppstrøms, hvordan snøen smelter (under gitte værforhold kan store deler fordampe), og hvor mye nedbør som

kommer etter snøsmeltinga. Under værforhold som i år, i 2018 og 1997 for å nevne noen eksempler, vil magasinet ikke fylles opp igjen før neste høst. Med dagens klimaframskrivninger vil slike værforhold være hyppigere framover. Den kunstige dammen vil i lange perioder overhodet ikke egne seg til bading og vil dessuten framstå som halvtom og svært lite estetisk for turgåere og andre som besøker området. Etter vår mening er kommunens planer for området som badeplass og statlig sikra friluftsområde svært vidløftige og i liten grad basert på virkeligheten.

6 Avsluttende bemerkninger

6.1 Reguleringsbestemmelser

Vi bemerker for øvrig at noen av reguleringsbestemmelsen er gode og skal tjene et godt formål, men vi er redde for at det blir fagre ord som ikke lar seg gjennomføre når inngrepene er så store. Flere av reguleringsbestemmelsene er imidlertid både uklare og upresise. Det er flere steder ikke lett å forstå hva som menes. Vi har derfor valgt å ikke kommentere på bestemmelsene, men nøyer oss med å bemerke at det er behov for klargjøring og mer presise bestemmelser.

6.2 Finansiering av inngrepene

Det framkommer ikke av planen hvordan kommunen og grunneierne har tenkt å finansiere disse store inngrepene i naturen. Østmarkas Venner krever å få svar på hvor mye bygging av en 72 meter lang og 5 meter høy dam vil koste og hvor mye det vil koste å bygge skogsbilveien som heves mellom 0,5 og 7 meter i terrenget som også inkluderer tre velteplasser og to snuplasser. Vi krever også å få svar på:

- a) hvor mye av kostnaden som finansieres av kommunen
- b) hvor mye Skiklubben skal betale fra det såkalte «fondet» på 40 millioner som er bygget opp ved mottak av fremmede masser i Marikollen og tilhørende veier
- c) hvor mye grunneierne skal betale via skogfond og egne midler
- d) skal noen av kostnadene til utbygging av dammen tas ved mottak av masser ved utbygging av veien i Brudalen?

6.3 Rasering av Østmarka

Slik ØV ser det, utgjør planene som nå presenteres for Brudalen og Fjerdingbyputten et av de senere års mest alvorlige angrep på naturverdiene i Østmarka. Vi mener kommunen legger opp til en utbygging som best kan karakteriseres som en miljøkatastrofe. Vi stiller oss uforstående til at kommunen finner det formålstjenlig å rasere noen av de vakreste områdene i Marka, på bekostning av kommende generasjoner i Rælingen. Vi ber om at kommunen tenker nøye gjennom konsekvensen av å ødelegge svært truet naturtype, adkomsten til den vakre Ramstadsjøen og innfallsporten til naturreservatet Ramstadslottet. Vi anmoder kommunen på det sterkeste om å gå tilbake til de opprinnelige planene om oppgradering til en beskjeden og smal turvei og finne en ny vannkilde for snøproduksjon.

Dokumentet er elektronisk godkjent

Med vennlig hilsen

Helga Gunnarsdóttir
styreleder

Johan G. Ellingsen
nestleder

Kopi:
Statsforvalteren i Oslo og Viken miljøvernavdelingen
NVE
Naturvernforbundet i Oslo og Akershus
FNF Akershus
SABIMA